

VIII.1. EL TEXT INSTRUCTIU

EL TEXT INSTRUCTIU

OBJECTIUS

- Aconseguir un domini receptiu i productiu suficient de la llengua en el text instructiu a l'àmbit educatiu.
- Saber produir textos orals i escrits adequats a tot tipus de situacions i especialment en les instructives.

I. LES INSTRUCCIONS

Activitat 0

En quines situacions doneu instruccions en l'àmbit educatiu? Feu una llista i reflexioneu breument sobre el to que adopteu en aquestes ocasions. Quines característiques trobeu que són comunes a aquests tipus de textos.

Els textos instructius tenen una finalitat: ensenyar l'interlocutor a "fer" alguna cosa. Per tant, totes les marques lingüístiques que presenten i la seua estructura general es relacionen amb aquesta finalitat particular. El text serà adequat si la finalitat s'aconsegueix. L'adequació és la propietat en virtut de la qual l'emissor selecciona les fórmules lingüístiques idònies segons el context.

Estructuralment segueixen l'ordre lògic dels fets, amb una informació objectiva i precisa, i, en moltes ocasions, amb una disposició temporal. La modalitat és exhortativa o imperativa, per tant abunden el mode imperatiu, les perífrasis d'obligació i l'ús de la segona persona (singular o plural). També és freqüent l'aparició de les negacions per a les prohibicions i la presència d'elements que ordenen clarament el discurs, com ara numerals o altres marques gràfiques semblants.

Activitat 1

Establiu les característiques comunes i verifiqueu les diferències entre aquests dos textos.

Text a

Bé, per tal d'anar a... Ontinyent, a... l'Hospital, a les Monges, hauràs d'agarrar el tren de València a Alcoi... que en *dos* hores... et deixarà a l'estació d'Ontinyent. L'estació d'Ontinyent està a un parell de quilòmetres... de la població. Doncs, tu arribes, abaixes a l'estació i agarres la carretera, que té pins als dos costats, i un institut... i xalets... i vas baixant per la carretera, i arribaràs a un lloc que, a mà esquerra dalt d'una riba hi ha com una

la iglésia fa cantonada i gires i hi ha una altra plaça que és la plaça l'*Asglésia*. Continues per la paret de l'*asglésia*, arribaràs al campanar... i voràs que hi ha una *ascala* d'empedrat i a la... *asquerra* està lo que és ja el *Col·lege* de l'Hospital.

Eixe seria un camí, però també podries fer... un altre camí en una vista diferent... que seria, quan has arribat al final de l'avinguda deeee Comte Torrefiel, a la dreta. Baixes una costera que es diu

torre.... i que la carretera fa una revolta, *pués, entonces*, deixes la carretera i baixes per unes escales... i arribaràs al... creuament de la carretera de Bocairent en el dos de Maig i l'avinguda del Comte de Torrefiel... que és la que *anfronta* just a les escales. Has d'anar per l'avinguda del Comte Torrefiel... i arribaràs al final... i topetaràs en un mur que és la paret de l'antiga presó que ara són els jutjats... Hi ha una casa modernista que fa cantonada... a l'esquerra, i una casa mm... moderna, feta moderna d'ara... a la dreta... i... pots fer *dos coses* per anar a l'hospital.

Pots anar, o bé pujar per la dreta... pujar per l'esquerra, i arribaràs al Pont Nou. Quan arribes *ancarà* al pont nou, has de girar a la dreta que hi ha una costera en una *balustrà*, una espècie de, de mmm... muralla i l'església de Santa Maria dalt... Puges la costera i voràs una placeta que és la placeta del Fossar..., a l'esquerra, i... a la dreta

el Regall... i arribes a la plaça Major on està l'Ajuntament... el... Palau del Comte de Torrefiel i unes antigues *arcae*... i al fons hi ha també una altra *arcà*, que es diu el Porxet que baixa a la plaça de baix on abans es *fea* el Mercat i voràs que al costat de l'Ajuntament hi ha una font... mm... que fa de començament d'una *balustra* també... i una escala d'empedrat. La font és la Font de la Bola... i... Puges per l'escala i al... als tres o quatre escalons, uns escalons molt amples, molt amples, està el Musical. Has de girar *lo* que és l'edifici del... l'Ajuntament, continua l'escala... arriba a la Porta de l'Àngel... que fa una *arcà* i que continua fins al peu de... del campanar que *ham* estat abans... Però a la mateixa Porta de l'Àngel hi ha un altre braç de l'*ascala* que puja a lo que era l'antic *llavaor* de la vila... i també a on s'acaba el *Col·lege* de l'Hospital i des d'allí es veu tota una vista preciosa de *lo* que és eee altres iglésies del poble... el casc més modern... i estàs ja en el *col·lege*.

Transcripció d'una instrucció oral gravada per Elionor

Text b

Reproducció. Procediment d'utilització

1. Pressioneu el botó on/stand by del videomagnetòfon. El llum situat sobre ell s'il·luminarà.
2. Introduïu correctament una cinta gravada.
3. Connecteu l'alimentació del TV i sintonitzeu el canal reservat per al videomagnetòfon.
4. Pressioneu el botó > play. El llum s'il·luminarà i s'iniciarà la reproducció.
5. Per a detenir la reproducció, pressioneu el botó stop. Quan finalitze la cinta, es rebobinarà automàticament.
6. En pressionar el botó stop, el programa determinat per la posició del selector input select apareixerà a la pantalla del tv.

Manual d'instruccions de Vídeo Cassete, Sony

Activitat 2

Organitzeu amb xifres o lletres les instruccions per a cuinar aquest plat.

Text c

Talleu un lluç a rodanxes, cada una d'uns 240 grams; amaniu-les bé per tots els costats amb sal fina i pebre fresc molt i poseu-les en una cassola, en la qual, per a sis persones, haureu dipositat sis talls de peix, cent grams de mantega, sis cullerades –és a dir, un decilitre– d'oli d'oliva, una bona ceba tallada i fosa amb mantega en la mateixa cassola on han d'anar el peix i els altres ingredients; 2 grans d'all esclafats, un quilo de tomaques ben madures, sense la pell ni la llavor però amb el seu suc i una mica picats; 300 grams d'arròs mig bullit amb aigua salada, que haja arribat només a tres quartes parts de

l'ebullició total, i 2 decilitres (un got normal de beure) de vi blanc sec.

Tapeu la cassola i poseu-la 10 minuts a bullir. Al cap d'aquest temps, traieu la tapadora i continueu 8 o 10 minuts més l'ebullició; l'evaporació provoca la reducció parcial de l'aigua de tomaca i del vi blanc. Retireu-ho del foc i serviu-ho presentant les rodanxes en una font llarg o redona; talleu 100 grams de mantega fresca a trossos i poseu-los a la cassola, on s'han de barrejar amb la resta gràcies a un moviment de rotació. La mantega s'ha de fondre amb l'arròs i la tomaca. Tasteu-ho, rectifiqueu-ho i tot seguit aboqueu-ho tot damunts les rodanxes de lluç. Per damunt tireu-hi una picada de julivert fresc.

Nota: L'arròs, la tomaca i el suquet de coure ha de presentar una mescla lleugerament lligada i no compacta.

Paul Bocuse. *La cuina del mercat*. Destino.

Activitat 3

Assenyaleu els verbs de la instrucció i el paper dels vocatius.

Text d

ESCENA III

SENYOR JOURDAIN, un MESTRE D'ARMES, el MESTRE DE MÚSICA,
el MESTRE DE DANSA i un LACAI, duent dos florets.

EL MESTRE D'ARMES

(Després d'haver pres els dos florets de mà del laci i d'haver-ne presentat un al senyor Jourdain.)

Veja'm, senyor, la reverència. El cos dret, una mica decantat damunt la cuixa esquerra. Les cames no tan separades. Els peus sobre una mateixa ratlla. El vostre puny al davant de l'anca. La punta de la vostra espasa davant per davant de la vostra espatlla. El braç no tan completament estés. La mà esquerra a l'altura de l'ull. L'espalla esquerra més quadrada. El cap dret. La mirada, plena de seguretat. Avanceu. El cos ferm. Pareu-me l'espasa en quarta i

ataqueu igualment. Un dos. Torneu a la guàrdia. A peu ferm, redobleu. Un dos, un salt endarrere. Quan tireu l'estocada, senyor, cal que l'espasa siga la primera d'engegar-se, i que el cos reste ben esborrat. Un, dos. Veja'm, pareu-me l'espasa en tercera i ataqueu igualment. Avanceu. El cos ferm. Avanceu. Partiu d'ací. Un, dos. Tornem-hi. Redobleu. Un, dos. Un salt endarrere. En guàrdia, senyor, en guàrdia.

(El mestre d'Armes li allarga dues o tres estocades, tot dient-li: En guàrdia.)

Molière, *El burgés gentilhome*.

II. L'ADEQUACIÓ

L'adequació és el coneixement i el domini de la diversitat lingüística. La llengua no és uniforme ni homogènia, sinó que presenta variacions segons diversos factors: la geografia, la història, el grup social, la situació de comunicació, el canal de comunicació etc. També dins un mateix dialecte, la llengua ens ofereix registres ben diferents: formals, col·loquials... Ser adequat significa saber escollir d'entre totes les solucions lingüístiques que dona la llengua, la més apropiada per a cada situació de comunicació.

Per saber si un text oral o escrit aconsegueix l'adequació necessària, val la pena fixar-se en:

- Si el text assoleix realment el propòsit comunicatiu per al qual ha estat produït (per exemple: informar d'un fet, exposar una opinió i en el cas del textos instructius ensenyar a fer quelcom...).
- Si el tractament personal (tu, vosté, vós) que utilitza el text és el correcte per a la situació de comunicació i si és sistemàtic en tot el text.
- Si es manté el mateix nivell de formalitat, siga alt o baix, davant tot el text.
- Si es manté el mateix grau d'especificitat, siga alt o baix, durant tot el text (tema especialitzat, per lògica terminologia específica).

Activitat 4

En aquesta carta hi ha diversos errors de registre (no adequació). Assenyaleu-los.

Text e

En Vicent Valls Martí
Carrer Major, 22, 2n, 4a
0000 Sant Vicent del Raspeig

Sr. Antoni Casanova Badia
Director Escola El Pi
Carrer de la Costura, 41
0000 Alacant

He llegit a la premsa que necessites cobrir una plaça vacant de professor de Ciències, amb coneixements informàtics i pense que estic capacitat per aquesta feina.

Com podràs comprovar en el currículum que t'adjunte, des de 1998 he exercit de professor a l'escola comarcal de les valls del riu Cérvol.

Per aquest motiu voldria tenir l'oportunitat de mantenir una entrevista personal per parlar de tots aquests aspectes que consideres importants.

Fins prompte,

Vicent
Sant Vicent del Raspeig, 20 d'abril de 2003

III. EL TEMPS VERBAL EN LA INSTRUCCIÓ

L'imperatiu és el mode verbal –en segona persona– s'utilitza, generalment, en textos instructius. La llengua té, a més, altres recursos per a expressar les recomanacions, les ordres, els suggeriments... D'acord amb la relació que hi ha entre els interlocutors i amb la intenció que perseguim en cada ocasió, una ordre es pot alleugerir fins a esdevenir un consell o un suggeriment.

Apaga els mistos	Has d'apagar Cal que apagues	Caldria que apagares Hauries d'apagar	Cal apagar Caldria apagar
------------------	---------------------------------	--	------------------------------

Les estructures que hem usat són les següents:

Verb en imperatiu	Haver de + infinitiu Caldre + que + verb (auxiliar en present)	Caldre + que + verb Haver de + infinitiu (auxiliar en condicional)	Caldre + infinitiu (auxiliar en present o condicional)
-------------------	--	--	---

Activitat 5

Tenint en compte totes les estructures utilitzades, torneu a escriure aquestes frases conatives, de tres o quatre maneres diferents:

- No tireu el fem a la muntanya.
- En cas d'incendi, avisa per telèfon.
- No cremeu els rostolls o els residus.
- No feu foc a la muntanya.

Més amunt hem remarcat que ben sovint una frase obligativa originària pot atenuar-se tant que arriba a ser un mer suggeriment o fins i tot un prec. Així, la frase *apaga el foc* podria quedar en: *Convé apagar, convé que apagues, convindria apagar el foc, convindria que apagares, jo que tu apagaria el foc...* Expressions totes aquestes que atenuen l'ordre. Amb açò no s'ha exhaurit –ni de bon tros– l'ampli ventall de possibilitats que presenta la llengua en aquest punt concret.

III. 1. Perífrasis d'obligació

· Les perífrasis obligatives

Malgrat les consideracions que acabem de fer, per a expressar l'obligació la llengua disposa d'un sistema absolutament determinat i senzill. Pot ocórrer que aquesta obligació referida pel verb, corresponga a un subjecte conegut: obligació personal; o bé que es referisca a un subjecte indeterminat: obligació impersonal. L'obligació personal s'assenyala mitjançant la perífrasi: *haver + de + infinitiu* (*Has de parlar, Haurem de llegir, hauria d'assistir*) o també a través de la construcció *caldre + que + subjuntiu* (*Cal que parles, caldrà tornar*).

Aquesta és l'única forma genuïna que tenim per a indicar l'obligació personal. Són, per tant, inadmissibles altres construccions que molt sovint escoltem (calcades sintàcticament del castellà) del tipus 'tens que parlar', 'tindriem que llegir'... Tampoc no és recomanable d'utilitzar la construcció 'deure + de + infinitiu'.

L'obligació impersonal - és a dir, aquella de caràcter general- s'indica amb un verb auxiliar específic: *caldre + infinitiu* (*Cal visitar. Calia donar, caldrà revisar..*). No pertanyen al nostre sistema lingüístic les perífrasis: *Tenir que + infinitiu, deure + de + infinitiu* (en sentit d'obligació), *haver-hi que + infinitiu, ser precis + infinitiu...*

Activitat 6

Assenyaleu els verbs que donen alguna ordre en aquest text i transformeu-los en perífrasis d'obligació:

text f

AQUEST ESTIU NO FUMES EL BOSC

Consells per tractar d'evitar-ho

Recorda que està prohibit de fer foc amb qualsevol finalitat en la muntanya i en una franja de 400 m als seus voltants.

No tires el fem a la muntanya. Empra sempre els recipients adequats. Els residus poden provocar un incendi, especialment els vidres.

Quan neteges de rostolls o de residus el jardí de la teua casa de camp o del teu xalet, no els cremes. Deposita'ls en recipients de fem.

Apaga acuradament els mistos i els cigarrets abans de llançar-los a terra. No tires mai els cigarrets des d'un vehicle ni intentes apagar-los xafant-los sobre l'herba.

Està prohibit, igualment, llançar-hi coets, globus o artefactes que qualsevol mena que continguen foc.

En qualsevol cas, si detectes un incendi a la muntanya, crida immediatament al telèfon 96 332 31 53 (servei de 24 hores).

GENERALITAT VALENCIANA

DIPUTACIONS D'ALACANT, CASTELLÓ I VALÈNCIA

III. 2. Imperatiu

L'**imperatiu** és el mode mitjançant el qual es formulen els manaments, les ordres, les peticions, les instruccions... És per això que no té primera persona del singular i duu sempre el subjecte al darrere.

Activitat 7

Completeu el paradigma de l'imperatiu corresponent a les conjugacions regulars:

	1a conjugació	2a conjugació	3a conjugació
tu		debat	partix (-eix)
ell/ella	parle		partisca (-esca)
nosaltres		debatem	
vosaltres			
ells/elles			partisquen (-esquen)

Activitat 8

Encara que aquests models són seguits per més del 90% dels verbs, cal tenir present que són justament els més utilitzats els verbs que presenten més irregularitats. Ací teniu una sèrie de verbs molt usuals. Completa els seus paradigmes. No dubteu de consultar algun manual.

córrer corre córrega correu correguen	atendre atenguem ateneu	conéixer coneix coneguem coneixeu	riure riguem rieu	fer faça facen
beure beguem beveu beguen	poder pugues pugueu	saber sàpies sapiem sapieu	ser siguem	
creure creguem creieu/creeu	estar estigues/està	tenir tin/tingues tinguem teniu/tingueu	venir vinguem veniu	

Quan es tracta de prohibicions, el temps que cal usar-hi és el present de subjuntiu: *No vingues ací! No parleu tan fort. No encengueu el foc.* Cal evitar, les construccions calcades d'altres llengües: *No + infinitiu*, que són incorrectes.

Activitat 9

Ací teniu una sèrie d'ordres que cal convertir en prohibicions:

- Veniu més prompte
- Entra aviat
- Busqueu el llapis
- Parla en veu baixa
- Digues tot el que saps
- Torna-li els guants
- Escriu el teu nom
- Tanca el llibre
- Fes-me cas
- Controleu-lo més

Activitat 10

Assenyalau en aquest text les seqüències instructives.

Text g

Esport i nutrició

Règims alimentaris se n'han dissenyat molts per a les més diverses circumstàncies, tant d'ordre patològic com estètic o purament preventiu. Entre més coses, els jocs olímpics ens han ensenyat que l'esport d'elit requereix un règim alimentari dur i particular.

L'exercici intens sotmet l'organisme a unes condicions particulars, conseqüència d'un increment del consum i de la producció d'energia, unes 20 vegades superior al d'una situació normal. Aquesta energia,

eminentment necessitada pel teixit muscular, és producte de la combustió de l'oxigen per mitjà de les substàncies altament energètiques que incorporem amb l'alimentació. Per a compensar aquesta necessitat no n'hi ha prou d'augmentar la quantitat de menjar. Cal també modificar-lo qualitativament en funció de l'exercici que l'atleta hagi de realitzar -brusc i lleu del saltador o sostingut del corredor de fons-, dels grups musculars que s'han de potenciar, i també de la fase de l'exercici de l'atleta -preparació, prova o recuperació.

De forma genèrica, serà modificat l'aportament dels tres principis bàsics, tant en quantitat com en qualitat. S'incrementarà el de sucres -de 55% a 60 o 70%-, modificats de manera que un terç sigui d'absorció ràpida -sucres dolços- i la resta d'absorció lenta -farina, fècules: això permetrà una aportació ràpida de calories per a l'exercici immediat i una disponibilitat constant per a l'exercici prolongat, de manera que, un cop dipositat al fetge es vagi alliberant de forma lenta al llarg de tota la prova.

Els greixos disminuiran l'aportació calòrica del 33% al 25%, i s'utilitzarà els d'origen vegetal preferentment als de tipus animal. Proteïnes, se n'administraran 2 grams per quilogram de pes i dia, puix que la proteïna és allò que permet la hipertrofia de la massa muscular, que tot esportista presenta. Per obtenir la medalla d'or, l'atleta haurà de sumar a l'esforç físic diari l'esforç psíquic de complir una dieta tan rígida.

Dr. J.L. Bóveda

Activitat 11

Ompliu els buits d'aquest text de consells en cas d'accident domèstics amb el verb que s'indica entre parèntesis.

Text h

QUÈ FER SI, MALGRAT LES VOSTRES PRECAUCIONS, SUCCEEIX ALGUNA COSA?

Colps i rascades. Netegeu-los amb aigua corrent i sabó. Si la pell no és íntegra _____ (tapar) la ferida amb una compresa esterilitzada.

Talls i trencs _____ (netejar) amb aigua corrent i sabó, i _____ -(aplicar) hi una compresa esterilitzada. Consulteu el metge sobre la conveniència de suturar la ferida. Si _____ (sagnar) comprimeu-la fortament per tallar l'hemorràgia.

Ferides punxants. Consulteu el metge immediatament si us sembla que la lesió _____ (poder) ser profunda.

Mossegades d'animals. Netegeu-les amb aigua corrent i sabó. Consulteu el metge. _____ (retenir) l'animal, viu, per si _____ (ser) rabiós.

Fractures. Si un membre lesionat presenta una deformitat, és probable que hi _____ (haver) un os trencat. _____ (immobilitzar) la regió ferida pel trasllat. Eviteu les compressions.

Pèrdua del coneixement. Manteniu el xic ajagut. Afluixeu-li la roba que el _____ (poder) estrènyer i dificultar la respiració. Abrugueu-lo. No li _____ (donar) res per a beure. Consulteu el metge o porteu-lo a un centre d'urgències.

Cremades. _____ (traure) la roba del xiquet i apliqueu aigua freda a la cremada a raig d'aixeta o per immersió. Si la cremada és extensa, _____ (embolicar) el pacient amb un llençol net, _____ (abrigar)-lo i _____ (portar)-lo al centre d'urgències, si pot ser sense deixar d'aplicar-li compreses fredes. No _____ (perdre) temps. No _____ (utilitzar) pomades, ungüents, greixos ni pólvores, ni remeis casolans. Si la cremada és produïda per un producte químic, _____ (netejar)-la amb aigua corrent abundant. _____ (consultar) el metge. _____ (emportar)-vos l'envàs del producte.

Ofegaments. _____ (posar) el xiquet cap per avall perquè _____ (expulsar) l'aigua. _____ (encarregar) a una altra persona que cridi el metge. _____ (començar) de seguida

la respiració artificial boca a boca i _____ (continuar)-la fins que el xiquet respire sol o fins que us ho _____ (indicar) el metge.

Ennuegaments. _____ (posar) el xiquet cap per avall perquè expulsi l'objecte aspirat. _____ (ajudar)-lo donant colpets a l'esquena. No li _____ (ficar) els dits a la boca per traure l'objecte si és que no _____ (veure) molt clar que la maniobra us serà fàcil, perquè hi ha el greu perill que li'l fiqueu més endins sense voler-ho. Si el xiquet no expulsa l'objecte, _____ (dur)-lo sense perdre temps a un bon centre d'urgències.

Electrocucions. Tanqueu l'interruptor de corrent sempre que siga possible. Si no és factible _____ (aïllar)-vos per separar el xiquet del conducte elèctric, pujant a una cadira. Si el xiquet no respira, _____ (practicar)-li la respiració artificial boca a boca ininterrompudament fins que (venir) el metge.

Si el xiquet s'ha _____ (prendre) un medicament o un producte químic _____ (donar)-li un o dos gots d'aigua per diluir el tòxic. Si la intoxicació és per medicaments i el xiquet no està inconscient o té convulsions, es pot provocar el vòmit ficant-li una cullera o els dits a la gola després de donar-li un got d'aigua. Això no es farà mai amb altres tòxics (productes càustics, productes que _____ (contenir) petroli...). No perdeu el temps esperant el metge. No li doneu llet. Traslladeu el xiquet al Centre d'Urgències i _____ (dur) l'envàs del producte amb l'etiqueta, si és possible. Si el xiquet s'ha intoxicat per gas o per fums, porteu-lo a l'aire lliure. Afluixeu-li la roba. Si no respira, practiqueu-li de seguida la respiració artificial. _____ (fer) que una altra persona cride el metge, a l'hospital o al centre de tòxics.

Activitat 12

Utilitzant imperatius i perífrasis d'obligació elaboreu una prova d'avaluació, per a un nivell determinat i un contingut determinat de l'àrea que impartiu. Expliqueu els objectius de la prova, els continguts que tracta i procediments per a realitzar-la.

Activitat 13

Assenyaleu les característiques d'aquests dos textos i a quin tipus pertanyen.

Text i

1. Quan introduïm Cu(s) en una solució de HNO₃ es produeix una reacció violenta amb desprendiment d'un gas de color terrós. El Cu(s) desapareix i la solució (incolora) esdevé blau verdosa. El gas alliberat és NO₂ i el color és causat pel Cu²⁺.

- a) Comproveu que és una reacció redox.
b) Ajusteu-ne la reacció i indiqueu quin és l'oxidant i quin el reductor.

2. Ajusteu les reaccions següents:

a) S ₂ O ₃ ²⁻ (ac) + I ₂ → S ₄ O ₆ ²⁻ (ac) + I ⁻ (ac)	Solució neutra
b) Fe ²⁺ (ac) + MnO ₄ ⁻ → Fe ³⁺ (ac) + Mn ²⁺ (ac)	Solució àcida
c) Cr ₂ O ₇ ²⁻ (ac) + H ₂ C ₂ O ₄ (ac) → CO ₂ (g) + Cr ³⁺ (ac)	Solució àcida
d) Br ₂ (ac) + C ₆ H ₈ O ₆ (ac) → Br ⁻ (ac) + C ₆ H ₆ O ₆ (ac)	Solució àcida
e) Cr(OH) ₃ (s) + ClO ⁻ (ac) → Cl ⁻ (ac) + CrO ₄ ²⁻ (ac)	Solució àcida
f) MnO ₄ ⁻ (ac) + NO ₂ (ac) → MnO ₃ (s) + NO ₃ ⁻ (ac)	Solució àcida
g) CN ⁻ (ac) + CrO ₄ ²⁻ (ac) → CNO ⁻ (ac) + Cr(OH) ₄ ⁻ (ac)	Solució àcida

3. A partir dels valors dels potencials estàndard de reducció, indiqueu quins dels següents sistemes poden reaccionar, i escriviu els segons membres de les equacions:

- a) $\text{Cu(s)} + \text{Cl}_2(\text{g})$ d) $\text{Cl}_2(\text{g}) + \text{Zn(s)}$
b) $\text{AgNO}_3(\text{ac}) + \text{Al(s)}$ e) $\text{FeCl}_2(\text{ac}) + \text{ZnCl}_2(\text{ac})$
c) $\text{HgCl}_2(\text{ac}) + \text{H}_2(\text{g})$ f) $\text{Cl}_2(\text{g}) + \text{Fe(s)}$

4. Calculeu E° per a la reacció $\text{Zn(s)} + \text{Cl}_2(\text{g}) \rightarrow \text{Zn}^{2+} + 2\text{Cl}^-$. Es pot produir la reacció en aquest sentit?

5. Calculeu, a 25 °C, els potencial d'electrode dels sistemes següents:

- a) Una làmina de Cu(s) en contacte amb una dissolució de CuSO_4 0'1 M.
b) Una làmina de Fe(s) en contacte amb una dissolució de FeSO_4 0'1 M.

c) ¿Quin és el sentit de circulació dels electrons i quina és la f.e.m. de la pila resultant de la associació dels electrodes (a) i (b)?

Dades: $E^\circ(\text{Fe}^{2+}/\text{Fe}) = -0'44 \text{ V}$; $E^\circ(\text{Cu}^{2+}/\text{Cu}) = +0'337 \text{ V}$.

text j

València

Nuvolositat: cel molt ennuvolat al vessant nord de la Calderona. Al matí estarà entre mig i molt ennuvolat al quadrant nord-est, sobretot al sud de la costa de Sagunt i al litoral i prelitoral central. A partir de mig matí, però, es desenvoluparan nuvolades a l'interior i a la meitat est de la província. A la resta dominarà l'ambient assolellat amb alguns intervals de núvols.

Precipitacions: se n'esperen al vessant nord del Picaio de forma intermitent al llarg del dia. Al matí és probable algun ruixat en punts del litoral i prelitoral nord i central. A partir de migdia s'esperen xàfecs al Garbí, així com a la meitat est de la província, arribant al litoral.

Temperatures: baixaran un poquet.

Vent: tramuntana forta a la zona nord i mestral entre moderat i fort al sud.

Activitat 14

Feu un esquema dels continguts teòrics de la unitat.

BIBLIOGRAFIA

CASSANY, Daniel, *Descriure escriure. Com s'aprèn a escriure*, Empúries, Barcelona, 1987.

Assaig sobre el procés d'escriptura: codi escrit (com s'adquireix i s'aprèn, diferències amb l'oral, el suport a la gramàtica...) i composició del text, estratègies, etapes, mètodes, models i anàlisi d'un cas.

CASTELLÀ, Josep Maria, *De la frase al text. Un canvi de perspectiva en la visió del llenguatge*, Empúries, Barcelona, 1993.

Anàlisi teòrica, bastant completa i clara, dels antecedents i el desenvolupament de la lingüística textual.